

Brzozowski, Stanisław

Posiedzenie naukowe Zespołu Historii Fizyki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/2, 389

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dyskutanci: doc. F. Celiński, prof. M. Kostyniuk, prof. T. Sulma i prof. A. Pazewski z uznaniem stwierdzili, że ujęcie zagadnienia odbiegało od dotychczasowego, tradycyjnego ujmowania ekologii roślin. Po odpowiedziach na szczegółowe pytania, które padły w czasie dyskusji, prof. Matuszkiewicz omówił dodatkowo zagadnienie — człowiek a środowisko. Kończąc swą wypowiedź stwierdził, że „wszystkich problemów człowieka nie można sprowadzić jedynie do zjawisk ekologicznych, ostatnie słowo w tej sprawie będą miały nauki społeczne”.

Ludmiła Karpowiczowa

POSIEDZENIE NAUKOWE ZESPOŁU HISTORII FIZYKI

24 listopada 1971 r. odbyło się w Krakowie posiedzenie Zespołu Historii Fizyki z udziałem 8 osób z Krakowa, Gdańska i Tarnowa. Zebranie prowadził — pod nieobecność chorego przewodniczącego Zespołu prof. T. Piecha — prof. Z. Wojtaszek. Ze względu na niewielką frekwencję wywołaną epidemią grypy postanowiono referat doc. Ireny Szumilewicz, poświęcony znaczeniu prac H. Poincaré dla rozwoju fizyki, przesunąć na wiosenne zebranie Zespołu w 1972 r. i ograniczyć się do przedyskutowania ogólnych jego założeń. Doc. Szumilewicz określiła rolę Poincaré w szczególnej teorii względności jako wnoszącą temat. Natomiast w sformułowaniu zasad nowej fizyki prace uczonego posiadały znaczenie pozytywne. Poincaré oczyścił przedpole dla szczególnej teorii względności Einsteina i może uchodzić za współtwórcę nowoczesnej fizyki, aczkolwiek założenia filozoficzne jego i Einsteina były zupełnie inne.

W dalszym ciągu zebrania prof. Z. Wojtaszek podzielił się swoimi wrażeniami z XIII Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki w Moskwie. Powiedział on m.in. że na 100 referatów z historii fizyki 45 wygłosili reprezentaci Związku Radzieckiego, 21 — Stanów Zjednoczonych, 10 — Anglii; Polacy natomiast nie wystąpili z żadnym. Referaty te dotyczyły filozoficznych podstaw fizyki, mechaniki, optyki i elektromagnetyzmu, fizyki kwantowej, termodynamiki i nauki o fazach. Prof. Wojtaszek wygłosił w sekcji historii chemii referat z pogranicza chemii i fizyki *Pierwsze lata kryogeniki w świetle korespondencji Olszewskiego*.

Z kolei zajęto się planem dalszych prac Zespołu oraz sprawą dostarczenia artykułów do projektowanego zeszytu „Studiów i Materiałów z Dziejów Nauki Polskiej”, poświęconego historii fizyki. Do zeszytu tego zgłosili swe prace: doc. I. Szumilewicz *Rola Poincaré w obaleniu mechaniki klasycznej*; dr E. Skarżyński *Idea nieskończoności w dziejach kosmologii* oraz *O tak zwanej uogólnionej zasadzie Kopernika*; dr J. Hanik *Badania ozonometryczne w Polsce*; mgr G. Rosińska *Początki fizyki doświadczalnej na Uniwersytecie Jagiellońskim*. Artykuły te będą ukończone do kwietnia 1972 r. Poza tym — w dalszym terminie — prof. Z. Wojtaszek opracuje *Dzieje kryogeniki w Polsce*, a dr J. Hanik *Historię meteorologii w zaborze rosyjskim i pruskim do roku 1918*.

Następnym punktem zebrania była sprawa 100-letniej rocznicy powstania Akademii Umiejętności w Krakowie. Zakład Historii Nauki i Techniki PAN postanowił zorganizować jednodniową sesję naukową dla omówienia wkładu PAU w rozwój nauk ścisłych. W związku z tym doc. S. Brzozowski zwrócił się z prośbą do członków Zespołu o podjęcie odpowiednich prac badawczych. Wstępnie zgłoszono następujące referaty: dr J. Hanik *Sekcja meteorologiczna AU*; doc. W. Krajewski *Marian Smoluchowski*; dr E. Skarżyński *Kopernikanistyka w pracach AU*.

Stanisław Brzozowski